
**ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ
ПРАВ НАСЕЛЕННЯ ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ ТА
ПРОФЕСІЙНИМИ СПІЛКАМИ**

УДК 349.2 :351.74

**ДО ПИТАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ЗАХОДІВ,
СПРЯМОВАНИХ НА ЗАПОБІГАННЯ ПОШИРЕННЮ
КОРОНАВІРУСНОЇ ІНФЕКЦІЇ (COVID-19)**

Швець Д. В.,

*ректор Харківського національного
університету внутрішніх справ,*

д-р юрид. наук, доцент

ORCID 0000-0002-1999-9956

Сучасність кидає все нові і нові виклики світового масштабу національним державам. Україна не стоїть осторонь від цих процесів, як би нам цього не хотілося. Впродовж тривалого часу наша країна вчилася жити в умовах гібридної війни, збройної агресії та окупації частини території. Все це дуже екстремальні умови функціонування органів державної влади, в тому числі правоохоронних органів. Як виявилось, це далеко не межа «екстремальних умов» функціонування держави. 2020 рік ознаменував собою початок не менш складних умов життєдіяльності суспільства та держави у світовому масштабі. Поширення коронавірусної інфекції (COVID-19) у світі змусило уряди країн запроваджувати безпрецедентні карантинні, організаційні та правові заходи. Подібної пандемії світ не знав протягом останніх 100 років. Усі заходи, що вводилися для боротьби з коронавірусною інфекцією, до цього часу були виписані хіба що на випадок війни із застосуванням бактеріологічної зброї. Поодинокі випадки застосування карантинних заходів, як у світі, так і в Україні, мали локальний характер і рідко були пов'язані із поширенням не відомої для медицини хворобою, небезпечною саме для людини.

Поширення коронавірусної інфекції в Україні сьогодні теж має місце, хоча і не таке велике, як у деяких країнах. Динаміка поширення захворюваності в державі є наслідком кількох факторів. Серед факторів, які сприяли поширенню коронавірусної інфекції в Україні, слід виділити такі: велика частка працюючого населення

Проблеми розвитку соціально-трудоових прав та профспілкового руху в Україні

за кордоном та їх повернення в Україну після запровадження карантину; незабезпеченість населення у перші тижні карантину медичними масками, окулярами, рукавичками, засобами дезінфекції рук тощо. До факторів, які не сприяли поширенню коронавірусної інфекції, слід віднести: досвід проведення карантинних заходів локального характеру через небезпеку поширення епізоотій в Україні; незначну мобільність населення; відсутність розвиненого міжнародного туризму в нашій країні тощо.

Дія названих факторів не є константою, і ситуація змінюється. Чітке управління ситуацією з поширенням захворюваності сьогодні вимагає зважених рішень та їх чітке виконання. Більше того, запровадження жорстких карантинних заходів не може бути єдиною панацеєю. Адже їх запровадження зменшує ділову активність, призводить до збільшення безробіття, зменшує податкові надходження поряд зі збільшенням видатків держави на боротьбу з коронавірусом. Переважна неможливість населення не дозволяє людям пережити тривалий вимушений карантин без отримання заробітної плати. Недарма низка країн світу вже почала рухатися шляхом пом'якшення карантину задля порятунку економіки, а сама світова економіка, за словами економістів, входить в «чергову» кризу і ще не зрозуміла її потенційна тривалість та глибина.

Державна політика України в боротьбі з поширенням коронавірусної інфекції, за оцінками багатьох фахівців, є досить адекватною і на першому етапі допомогла уникнути кризи системи охорони здоров'я у вигляді значного перевищення кількості хворих над кількістю місць для їх стаціонарного лікування. Однак це зовсім не означає, що проблем не буде.

Держава встановлює правила поведінки в умовах карантину, яких і бізнес, і громадяни мають дотримуватися неухильно. І якщо система охорони здоров'я рятує тих, хто вже не дотримався цих карантинних правил, то система правоохоронних органів повинна контролювати дотримання вимог законодавства щодо правил боротьби з розповсюдженням інфекції.

Особливе місце у питанні боротьби з поширенням коронавірусної інфекції (COVID-19) сьогодні посідає Національна поліція України. Так, Міністр внутрішніх справ України Арсен Аваков 4 травня 2020 р. під час засідання Уряду заявив наступне: «За останній час поліція склала 10 тисяч 303 протоколи про порушення карантинних норм. В тому числі, ми провели перевірку 162 бу-

Проблеми розвитку соціально-трудоових прав та профспілкового руху в Україні

дівельних супермаркетів, в тому числі «Епіцентр» та «Нова лінія». Виписали 94 протоколи по супермаркетах, 29 мережі «Епіцентр», 140 протоколів – мережам громадського харчування. В торгових центрах були випадки, коли торгували меблями та предметами електроніки та іншими товарами, які не передбачені карантинном. Перевірка встановила, що в кожній області були порушення. Лідером порушень в галузі об'єктів громадського харчування стала Рівненська – 26 випадків, коли з порушеннями працювали кафе та ресторани. Харківська – 14, Донецька – 17, Запорізька область – 12. В тому числі і ресторани у місті Київ. Їм вже виписали адміністративні протоколи»¹.

Слід також звернути увагу на те, що ситуація з коронавірусною інфекцією (COVID-19) використовується для здійснення протиправних дій, зокрема шахрайств. Так, станом на 4 травня 2020 р. співробітники кіберполіції перевірили 642 інформації щодо вчинення можливих протиправних дій, у тому числі онлайн-шахрайств, пов'язаних з коронавірусом. За результатами розпочато 58 кримінальних проваджень, ідентифіковано 166 осіб, які причетні до організації чи участі в шахрайських схемах, використовуючи ситуацію з COVID-19. Крім цього, за матеріалами працівників кіберполіції складено 40 адміністративних протоколів за фактами порушення карантинних заходів та реалізації виробів медичного призначення та дезінфікуючих засобів. Також із початку карантинних заходів кіберполіція заблокувала 9954 Інтернет-посилання, що використовувалися шахраями в злочинних цілях, і 1945 шахрайських фінансових операцій за банківськими рахунками².

У цілому, як суспільству, так і поліцейським, необхідно розуміти, що алгоритмів дій в умовах тотального карантину заздалегідь розроблених під коронавірусну інфекцію (COVID-19), немає,

¹ Арсен Аваков: Нацполіція склала 10 303 адмінпротоколи за порушення карантину, в тому числі на ресторани і торговельні центри [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://mvs.gov.ua/ua/news/30428-Arsen-Avakov-Nacpoliciya-sklala-10_303-adminprotokoli-za-porushennya-karantinu_v_tomu-chisli-na-restorani-i-torgivelni-centri.htm.

² Кіберполіція заблокувала майже 10 000 Інтернет-посилань, які шахраї використовували під час пандемії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.npu.gov.ua/news/kiberzlochini/kiberpoliciya-zablokuvala-majzhe-10-000-Internet-posilan-yaki-shaxraji-vikoristovuvati-pid-chas-pandemiji/>.

Проблеми розвитку соціально-трудових прав та профспілкового руху в Україні

вони тільки напрацьовуються, карантинний режим є новим і не типовим для всіх наявних поколінь населення України. Із завданнями, які ставляться Національній поліції України, її працівники стикаються вперше і жодного досвіду з їх виконання у них немає і бути не могло.

Тому з боку громадян має здійснюватися неухильне дотримання вимог законодавства щодо карантинних заходів; дотримання заходів особистої безпеки від зараження інфекційними хворобами; свідоме та терпиме ставлення до поліцейських, які вимагають від них дотримання правил попередження розповсюдження інфекційних хвороб. Усім людям необхідно пам'ятати, що з урахуванням відомих сьогодні характеристик коронавірусної інфекції (COVID-19) недотримання вимог щодо запобігання її поширенню наражає на небезпеку не тільки самого порушника, а, що найстрашніше, необмежену кількість інших людей. Чим довше захворювання буде циркулювати в суспільстві – тим довше будуть існувати обмеження, пов'язані з його розповсюдженням.

З боку поліцейських при здійсненні як повсякденних функцій, так і завдань, пов'язаних із дотриманням карантинних заходів, слід пам'ятати та враховувати: нетиповий характер пандемічної ситуації для населення; відсутність досвіду поведінки в умовах карантину; відносно незначне поширення захворюваності, що породжує дещо недбале ставлення громадян до карантинних заходів; зменшення доходів населення та викликану цим соціальну напруженість; зміну психоемоційного стану населення у зв'язку з вимушеною зміною кола соціальних зв'язків та їх тривалістю і інтенсивністю (перебування в оточенні одних і тих же людей чи на самоті в режимі 24/7, відсутність можливості займатися окремими видами діяльності тощо).

Усі ці обставини вимагають від поліцейських зваженості в рішеннях, психоемоційної витривалості та стійкості, готовності до роботи в умовах дотримання заходів особистої безпеки від зараження коронавірусною інфекцією (COVID-19) при виконанні повсякденних завдань. І головне, що необхідно пам'ятати, – поширення коронавірусної інфекції (COVID-19) є першим для нашої країни і поколінь, які в ній живуть, випадком роботи в умовах глобальної пандемії. Але важко вказати, чи це останній такий випадок. В умовах глобалізації світу, високої інтенсивності переміщення населення та широкого кола соціальних зв'язків виникнення нового

Проблеми розвитку соціально-трудоових прав та профспілкового руху в Україні

захворювання в одній точці світу швидко переростає в глобальну пандемію. Досвід останніх двох десятиліть вказує про вкрай швидке розповсюдження будь-якого інфекційного захворювання, а смертність від нього тільки питання характеристики самого захворювання. Тому напруження вмінь та навичок дій поліцейських у подібних ситуаціях є вимогою сьогодення, і має не тимчасовий характер. Готовність до адекватних дій у майбутньому може дозволити уникнути ситуації, яка має місце сьогодні з поширенням коронавірусної інфекції (COVID-19).

УДК 349.2

ДО ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ УКРАЇНИ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ПРАВ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ

Бакумов О. С.,
*народний депутат України,
канд. юрид. наук, доцент
ORCID 0000-0002-4003-1974*

Початок 2020 р. ознаменувався новим глобальним викликом для всього людства – пандемією коронавірусної інфекції (COVID-19). Всесвітня організація охорони здоров'я (далі – ВООЗ) 11 березня 2020 р. оголосила пандемію коронавірусу в світі. Про це повідомив голова ВООЗ Тедрос Аданом Гебреїсус на брифінгу, зокрема зазначивши: «ВООЗ цілодобово оцінює цей спалах, і ми глибоко стурбовані як тривожними рівнями поширення і серйозністю, так і тривожними рівнями бездіяльності. Тому ми дійшли висновку, що COVID-19 можна схарактеризувати, як пандемію»¹.

Про спалах пневмонії невстановленого походження в місті Ухань влада Китаю заявила ще наприкінці грудня 2019 р.² В Україні перший підтверджений випадок коронавірусу COVID-19 був зафіксований 3 березня 2020 р.³

¹ Голова ВООЗ оголосив пандемію коронавірусу [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<https://www.slovaidilo.ua/2020/03/11/povuua/svit/holova-vooz-oholosyv-pandemiyu-koronavirusu>.

² Ситуація з коронавірусом з Китаю у світі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.unian.ua/theme/10000676-situaciya-s-koronavirusom-iz-kitaya-v-mire>.

³ Коронавірус в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.unian.ua/theme/10000718-koronavirus-v-ukraine>.